

jat. 4. 12. 1954

M

Kertomus tarkastusmatkasta 20.7. 1954 Huittisten
Karhiniemen Tirrin rautakautiselle löytöpaikalle.

Kesällä 1954 sai muinaistieteellinen toimikunta tietää, että Huittisten Karhiniemen Tirrin talon hietakuopasta oli löydetty rautainen miekka ja keihäänkärki. Paikalta kiellettiin hiekanajo viipymättä ja pyydettiin Huittisten piirin nimismiestä ottamaan haltuunsa löydetyt esineet. Tarkastusmatkan otti allekirjoittanut suorittaakseen.

Löydetyt esineet sain haltuuni Lauttakylän poliisi-
asemalta. Miekka (13555:1), joka oli ollut kaksinkerroin
taivutettuna, oli oikaistu. Se oli löytynyt Tirrin hiekkakuopasta. Keihäänkärki (13555:2) taas oli löydetty
Äetsässä purettaessa mainitusta hiekkakuopasta tuotua hiekkakuormaa. Koska esineet ovat ilmeisesti olleet lähekkäin ja koska ne kumpikin näyttävät kuuluvan samaan aikakautteen, nim. kansainvaellusajalle, on ilmeistä, että ne ovat samasta haudasta. Löytäjien nimet käyvät ilmi kertomukseen liittyvästä kuulustelupöytäkirjan otteesta.

Tirrin talo, jonka omistaa mv. Keijo Päiväläinen, sijaitsee Karhiniemen kylässä pitkällä harjanteella, jolle kylän asutus on jo vuosisatojen ajan ollut keskitettynä.

Tämä harjanne on Kokemäenjoesta n. 400 m länteen. Hiekka-kuoppa on aivan Tirrin talon vieressä, mainitussa harjussa. Se on alaltaan ehkä 20 a laaja. Sen reunoissa näkyi paikoitellen ohut nokikerros, josta ei kuitenkaan mitään kalmistoon viittaavaa löytynyt sitä penkoessani. Ilmeistä on, että nokikerros on myöhäiseltä ajalta, koska siinä oli mm. tiilensiruja. Näyttää siltä, että kuopan alueella on siis ollut vain yksinäinen hauta. Aikaisemmin kuopasta ei muisteta mitään löydetyn, eikä paikalle tiedetä myöskään mitään nimeä.

Tarkastettuani löytöpaikan annoin luvan hiekanajon jatkamiseen ja kehoitin pitämään silmällä hiekanajoa ja ilmoittamaan Kansallismuseoon, jos uusia löytöjä tulee esille.

Tarkastusmatkalla sain haltuuni toisen, ruodollisen keihäänkärjen (13556), joka niin ikään oli löydetty Karhinien kylästä, vieläpä samalta harjanteelta kuin edellinenkin. Sen oli löytänyt mv. Urho Lehtomäki omistamansa Paavolan tilan maalta, Myllymäki-nimisestä paikasta, joka on mainitun harjanteen korkein kohta ja josta on niin ikään joskus ajettu soraa. Myllymäki on Paavolan talon vieressä. Tarkastin löytöpaikan, jossa en havainnut mitään erikoisempaa paitsi että maa ei ollut koskematon. Kuopan reunoissa oli useilla puolilla kulttuurikerrosta, joka kuitenkin lienee myöhäistä. Huom. Samasta mäestä löydetty aikaisemmin lapiojalkasolki. (Satak.Museo 9751) Ks. Aarne Europaeuksen kertomusta.

Kertomukseen liittyy valokuva () sekä jäljennös kuulustelupöytäkirjasta.

Helsingissä marraskuun 26. p:nä 1954

Urho Saalo

Unto Salo 1954.

F. 18.044. Huitzinen, Kar-
hiniemi, Tirri. Etualalla
Tirrin hiekkakuoppa, josta
nickka (13.555:1) ja keihään-
kärki (13.555:2) on löydetty.
Taustalla Kokemäenjoki.

Jäljennös.

Pöytäkirja tehty alempana lähemmin mainitussa poliisikuulustelussa Huittisten kunnan Karhiniemen kylässä kesäkuun 29 päivänä 1954.

Sitten kun tietoon on tullut, että Huittisten kunnan Karhiniemen kylässä, sorakuopasta oli löytynyt keihään kärkeä ja miekkaa osoittavat metalliesineet, toimitti allekirjoittanut asiassa poliisikuulustelun, jossa merkittiin seuraavaa:

Autonkuljettaja Risto Johannes Hievanen ilmoitti syntyneensä elokuun 15 päivänä 1930 Huittisten kunnassa ja olevansa siellä edelleenkin kirjoilla sekä asuvansa Mommolan kylässä sekä kertoi, että hän on kuljettanut kuorma-autolla soraa Huittisten kunnan Karhiniemen kylässä olevasta sorakuopasta, joka on Tirrin tilan maalla, Keikyän kunnassa olevalle rakennustyömaalle. Tiistaina, kesäkuun 22. päivänä 1954, sorakuopasta kuormaa luotaessa, löytyi soran joukosta nyt käsillä oleva keihäänkärki. Tämä oli soran seassa noin puolentoistametrin syvyydellä maan pinnasta laskettuna. Tämän keihäänkärjen kuulusteltava luovuttaa poliisien haltuun. Samoihin aikoihin, joko samasta kuormasta tai jonkun toisen autoilijan viemästä kuormasta Keikyässä rakennustyömaalla oli siellä soraa luodessaan työmies Artturi Heinonen löytänyt miekanterää muistuttavan metalliesineen, joka samoin kuin keihäänkärkikin oli otettu talteen.

Työmies Kalle Artturi Heinonen ilmoitti syntyneensä elokuun 31 päivänä 1899 Huittisten kunnassa ja olevansa edelleenkin siellä kirjoilla sekä asuvansa Karhiniemen kylässä, sekä kertoi, että hän on ollut rakennustyössä Keikyän kunnassa, jonne ovat autoilla tuoneet soraa Huittisten kunnan

Karhiniemen kylästä mm. edellämainittu Risto Johannes Hievanen. Autoilijan tuomaa soraa luodessaan oli kuulusteltava kesäkuun 22 päivänä 1954 löytänyt soran joukosta miekan terää muistuttavan metalliesineen. Tämä terä oli silloin vääntyneenä kaksin kerroin, mutta kun sitä siinä tarkasteltiin, niin oli joku miehistä vääntänyt sen suoraksi. Tämän terän oli kuulusteltava ottaneut haltuunsa ja tuonut kotiinsa, jonka hän nyt kuulustelujen yhteydessä luovuttaa poliisien haltuun. Samassa yhteydessä kuulusteltava luovuttaa poliisien haltuun pientä kirvestä muistuttavan metalliesineen, jonka hän sanoi löytäneensä kotinsa lähettäviltä Unton pellolta muokkauksen yhteydessä. Tämä kirveen löytöpaikka on noin 300 - 400 metriä yllämainitusta sorakuopasta etelään.

Merkitään, että sorakuoppa, josta keihäänkärki ja miekanterä löytyivät, on Huittisten kunnan Karhiniemen kylässä. Sora muodostaa täällä noin kilometrin mittaisen ja noin 200 - 400 metrin levyisen korkeahkon soraharjanteen. Löytöpaikka oli harjanteen idänpuoleisella reunalla noin puolentoistametrin syvyydellä.

Aika ja paikka edellämainitut.

Vakuudeksi:

Poliisikonstaapeli Kaarlo Kulmala